

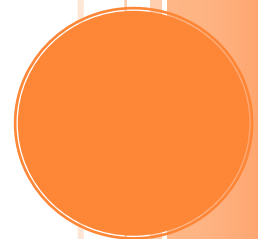
ÁZSIA FÖLDRAJZA

Beszámoló

A legnagyobb, és legnépesebb földrész

Nargang

2014.05.19.

ÁZSIA FÖLDRAJZA

Beszámoló

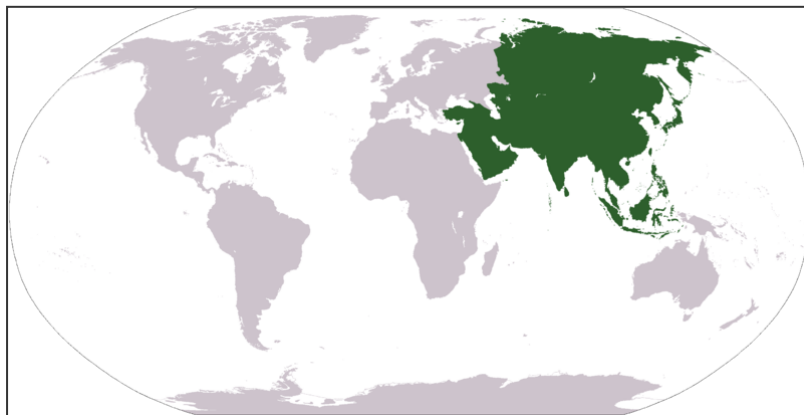
1. Ázsia természetföldrajzi képe

Általános adatok:

- **Területe 44,4 millió km².** Ez a Föld teljes területének 8,7%-át teszi ki a szárazföldeknek pedig a 29,8%-át.
- Ázsia átnyúlik a déli féltekére is, kiterjedése **észak-déli irányban 11 000 km;**
- **Kelet-nyugati irányban 9000 km.**
- Európával együtt alkotja **Euráziát**, amelynek Ázsia a négyötöd részét teszi ki.
- **Lakosság: kb. 3,954 milliárd**
A humán populáció mintegy 60%-a itt él.
- **Ázsia átlagos népsűrűsége 79 fő/km².** Ázsia a legsűrűbben lakott világrész.

Helyzete:

Az **É-i, D-i és K-i félgömb** kontinense.

Határai:

- **északon:** a Jeges-tenger,
- **keleten:** a Csendes-óceán és melléktengerei,
- **délkeleten:** Ausztrália és Óceánia,
- **délen:** az Indiai-óceán,
- **délnyugaton:** a Vörös-tenger, a Szuezi-csatorna és a Földközi-tenger,

- **nyugaton:** a Fekete-tenger, a Kaukázus, a Kaszpi-tenger, az Urál folyó, és az Urál-hegység határolja.

Partvonala: erősen tagolt

Déli részét nagy **félszigetek** alkotják:

- Kis-Ázsia,
- Arab-félsziget,
- Hindusztáni-félsziget,
- Indokínai-félsziget,
- Maláj-félsziget,
- Kamcsatka-félsziget,
- Koreai-félsziget,

A legjelentősebb ázsiai **szigetek** és **szigetcsoportok** a következők:

- Szahalín,
- Kuril-szigetek,
- Japán-szigetek,
- Fülöp-szigetek,
- Nagy-Szunda-szigetek,
- Kis-Szunda-szigetek.

Jelentős **öblök:**

- Ádeni öböl,
- Perzsa-öböl,
- Ománi öböl,
- Bengáli-öböl,

Felszíne, tájai:

1. Ösföldek:

- Közép-szibériai-fennsík
- Dél-kínai-hegyvidék
- Arab-tábla
- Dekkán-fennsík

2. Röghegységek:

- Urál, Tien-san

3. Lánchegységek:

- Pacifikus-hegységrendszer – Ázsia keleti részén.

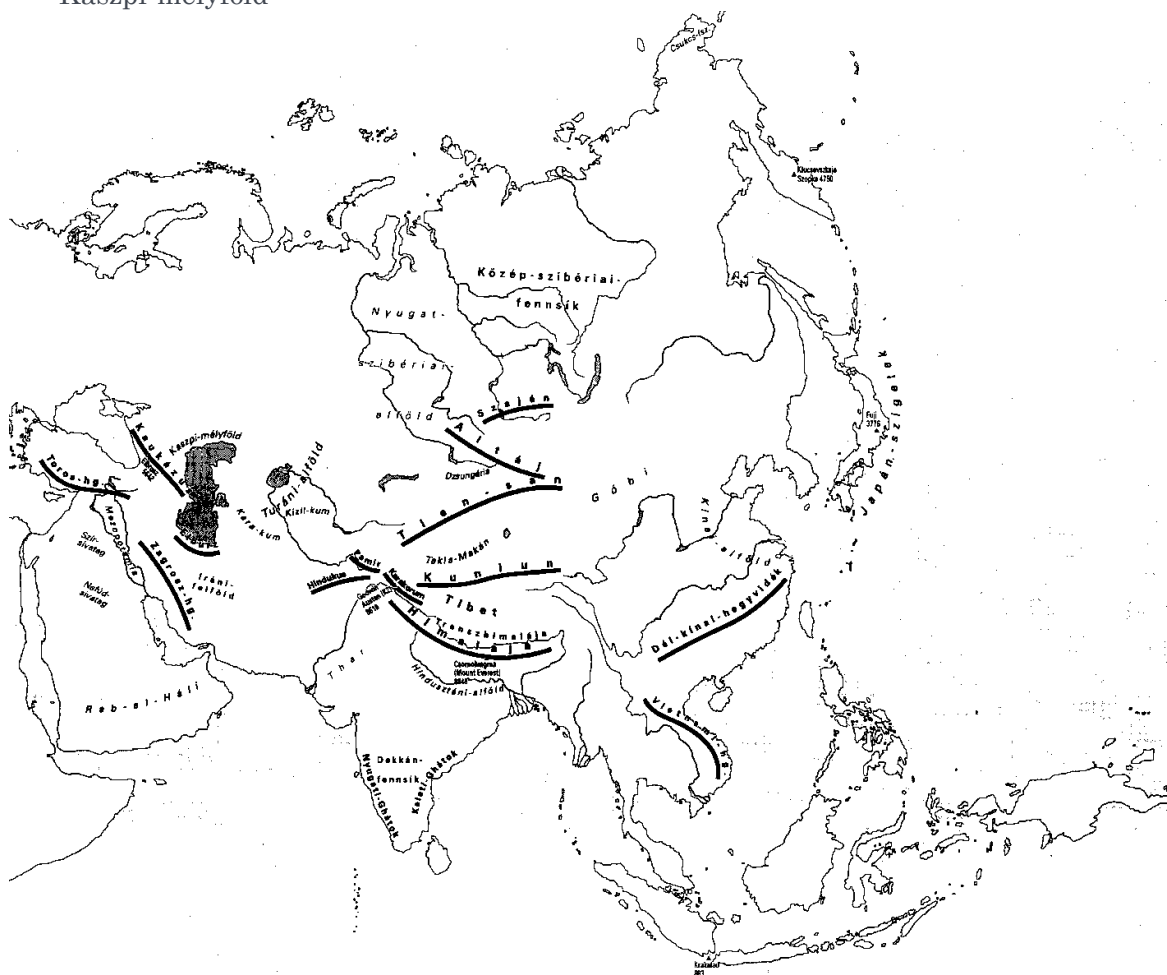

▪ Eurázsiai-hegységrendszer:

- Iráni-felföld
- Pamír
- Kun-lun
- Tibet
- Hindukus
- Himalája

4. Alföldek:

- Nyugat-szibériai-alföld
- Hindusztáni-alföld
- Kínai-alföld
- Mezopotámia
- Turáni-alföld
- Kaszpi-mélyföld

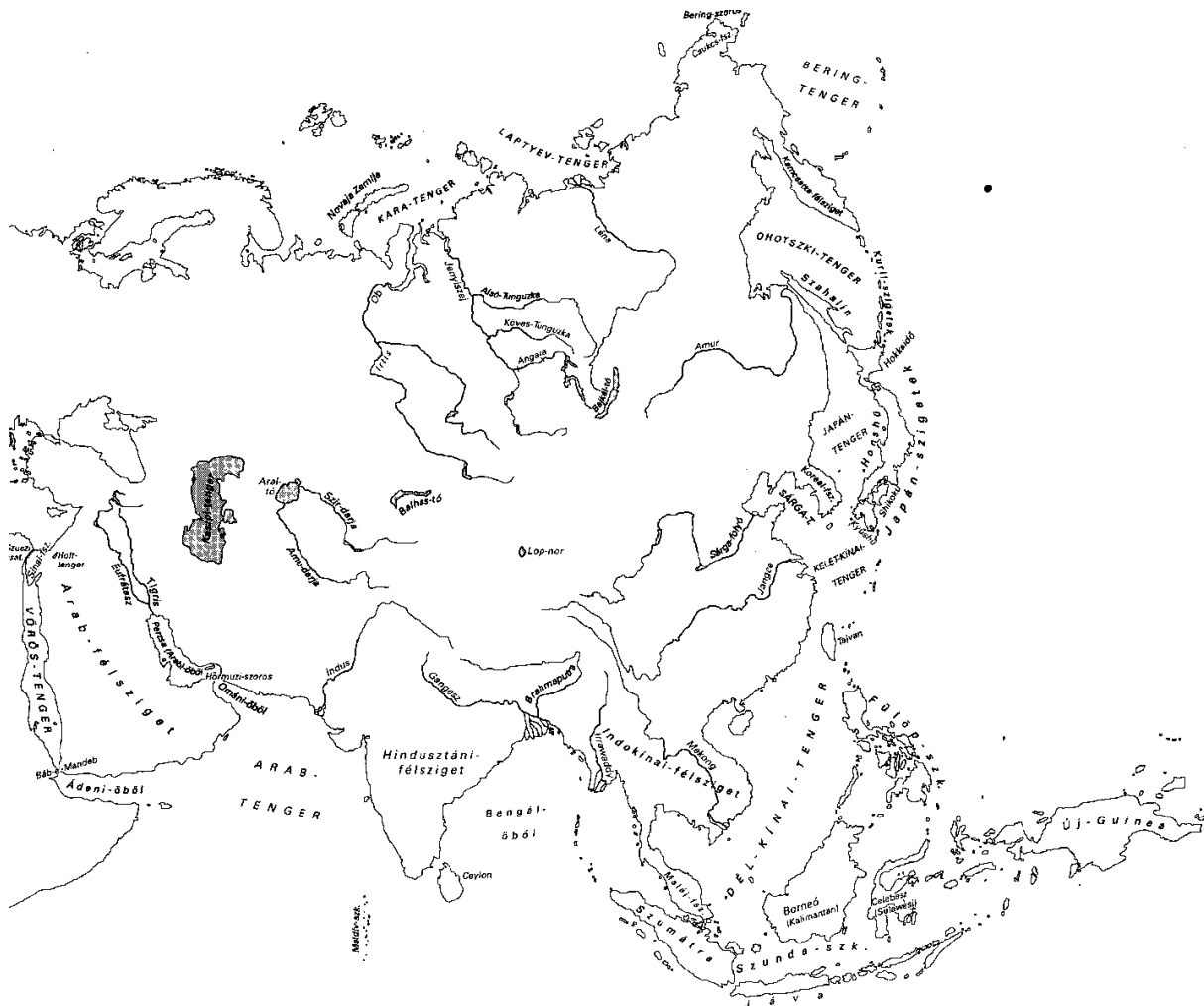

Éghajlata:

- **Állandóan fagyos és tundra** – Jeges –tenger szigetein.
- **Tajga** – Jeges-tenger part menti sávja. (kelet felé szélesedik)
- **Kontinentális** – a tajgától délre
- **Mérsékelt övezeti sivatagi** – az óceánoktól távol eső, belső, hegységekkel körülzárt medencékben. (Góbi)
- **Monszun** – keleti partvidék
 - trópusi
 - szubtrópusi
 - mérsékelt övezeti
- **Sivatagi éghajlat** – Ráktérítő mentén: Arab-fsz., Thar- sivatag
- **Egyenlítői** – szigetvilág
- **Hegyvidéki**

Vízrajz:

▪ Ob	▪ Kaszpi-tenger
▪ Jenyiszej	▪ Bajkál-tó
▪ Léna	▪ Aral-tó
▪ Indus	▪ Lop-nor
▪ Tigris	▪ Vörös-folyó (Vietnam)
▪ Eufrátesz	▪ Mekong
▪ Sárga-folyó	▪ Gangesz
▪ Jangce	

2. Kína

Természetföldrajz

Természetföldrajzi szempontból Kína két nagy egységre osztható:

1. Nyugat-Kína: magasabb, szárazabb, itt jóval kisebb a népsűrűség.

- **Tien-san és Kun-lun-hegység:** a Gondwana részét képező Dekkán ütközésének hatására kiemelkedett, megfiatalított láncos röghegységek.

- **Tibeti-fennsík:** hatalmas kiterjedésű (2,5 millió km²), 5000 méter átlagmagasságú terület, amely egykor a Gondwana része volt, majd Euráziával ütközve kiemelkedett.
- **Himalája:** A Dekkán és az Eurázsiai szárazföldi kőzetlemezek ütközésével kiemelkedett hatalmas lánchegység, amelynek kristályos magját a Thetis üledékeiből képződött mészkő borítja.
- **Dzsungária és Tarim-medence:** Hatalmas kiterjedésű, száraz medencék, melyeket főként szárazföldi üledékek töltöttek föl nagy vastagságban, jelenleg sivatagos területek.

2. Kelet-Kína: alacsonyabb, csapadékosabb, a népsűrűség jóval nagyobb.

- **Mandzsú-medence:** A déli részén lösszel borított síkság, fontos mezőgazdasági és ipari körzet.
- **Nagy-Hingan és Kis-Hingan hegységek:** A Variszkuszi-hegységrendszer tagjai, a Kis-Hinganban a jelentős harmadidőszaki vulkanizmus eredményeként lávaplátók alakultak ki.
- **Kínai-alföld:** A Huang-ho (Sárga-folyó) és néhány kisebb folyó által feltöltött negyedidőszaki alföld.
- **Lösztartományok:** Senhszi, Sanhszi és Kanszu, a Kínai-alföldtől nyugatra elhelyezkedő, helyenként hatalmas vastagságú **pleisztocén lösszel borított terület**, amely Földünk legnagyobb összefüggő lösztakarója.
- **Jangce medencéi:** **Szecsuáni-** (Vörös) medence és **Vuhani-medence**, amelyeket egykor tó töltött ki és különböző üledékek találhatók bennük.
- **Dél-Kínai-hegyvidék:** A kisebb ősmasszívum darabok között Variszkuszi és középidei (Jansani) hegységképződések maradványai húzódnak. Nyugati részén hatalmas mészkővidék terül el, amely a Föld legnagyobb összefüggő karsztvidéke. A Jünnan-platón jellegzetes toronykarsztok alakultak ki.

Ipar

1. Bányászat

- **feketeszen:** Mandzsú-medence (Fushun és Fuxin környékén), Észak-Kína
- **vasérc:** Mandzsú-medence, Észak-Kína, Jangce vidéke

- **volfrám, molibdén, mangán, higany, antimon, ón:** elsősorban K- és D-Kínában
- **uránérc:** Jangcétól délre (Hengyang környékén)
- **kőolaj:** Északkelet-Kína (Daqing környékén), Huang-ho torkolatánál
- **földgáz:** Szecsuáni-medence, Cajdam-medence

2. Energiagazdaság

- A villamosáram-termelés jórészt (kb. 70 %-ban) széntüzelésű **hőerőművekben** történik.
- A **vízerőművek** szerepe sem elhanyagolható (kb. 20 %). A legnagyobb vízerőművek a Jangcén és a Huang-hon épültek, de a legjelentősebbek a kis falusi vízerőművek, amelyekből több tízezer működik az ország területén.

3. Feldolgozóipar

- **vaskohászat:** Ansan, Senjang, Sanghaj, Vuhan, Csungking, Peking
- **színesfémkohászat:** Senjang, Sanghaj
- **gépgyártás:** Sanghaj, Senjang, Tiencsin
- **vegyipar:** Nanking, Sanghaj, Senjang, Peking
- **textilipar:** Sanghaj, Tiencsin, Kanton

Mezőgazdaság

- **Rizs:** a legfontosabb gabonanövény, a vetésterület 1-én termesztik, elsősorban a Jangce medencéiben és Dél-Kínában.
- **Búza:** a vetésterület 20 %-án termesztik, a Kínai-alföldön és délebbre a rizs másodvetéseként őszi búzát, az északi területeken tavaszi búzát termelnek.
- Fontos növények még a **kukorica, cukorcirok** (kaoliang), **köles, burgonya, édesburgonya** (batáta), **szója, földimogyoró, szezám, gyapot, tea**. A népelelmezésben fontos szerepet töltenek be a **hüvelyesek** és a **zöldségfélék**. A **gyümölcstermesztésben** az északi területeken az **alma** és a **körte**, míg délen a **citrusfélék** és az **ananász** játszik fontos szerepet.

Az állattenyésztés ágai:

- a nyugati országrész száraz legelőin a nomád és félnomád pásztorok **juh**ot, **kecskét**, **lova**t, **tevé**t és **jak**ot tartanak.

- Kelet-Kínában az **istállózó állattenyésztés** jellemző, északon szarvasmarhát, a sűrűn lakott területeken **sertést** és **baromfit** tartanak.
- a **selyemhernyó**-tenyésztésnek több ezer éves hagyománya van Kínában, elsősorban a Jangce vidékén és Dél-Kínában foglalkoznak vele mellékfoglalkozásként.
- a **halászat** fontos szerepet tölt be a lakosság fehérjeszükségletének kielégítésében, elsősorban a tengerek part menti vizeiben és a belvízi halászat jelentős.

3. JAPÁN

Általános adatok

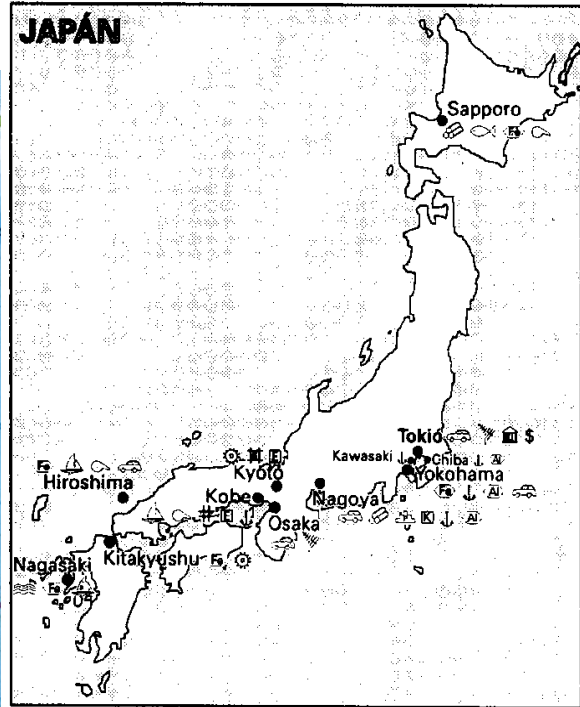
- **Területe** 378 ezer km². (62.)
- **Lakosság:** 127 millió (10.)
- **Népsűrűsége:** 337 fő/km² (72.)
- **Főváros:** Tokió

Természetföldrajz

Japán 4 nagy és mintegy 3900 apró szigetből álló, kb. 3000 km hosszan elnyúló szigetíven helyezkedik el. A nagyobb szigetek:

- **Honshu** (231 ezer km²),
- **Hokkaido** (79 ezer km²),
- **Kyushu** (42 ezer km²),
- **Shikoku** (19 ezer km²).

- A szigetek óceáni kőzetlemezek alábukási vonalában alakultak ki, így **erőteljes vulkáni tevékenység** jellemző és a **földrengések** sem ritkák. Jelenleg kb. 60 működő vulkán található az ország területén, amelyek közül a 3700 méter magas **Fujiyama** a leghíresebb, az ország jelképe.

- Az ország területének 80 %-a hegyvidék, a hegységek a **Pacifikus-hegységrendszer** tagjai és nyugatról kelet felé fiatalodnak. A legnagyobb alföld Honshu sziget középső részén a **Sendai-síkság**.
- Japán éghajlatát alapvetően a **mérsékelt övi monszunok** befolyásolják.

Ipar

Bányászat

- Japán **nyersanyagokban igen szegény** ország, valamennyiből alapvetően **behozatalra** szorul.
- Kevés **szenet** bányásznak Hokkaidon és Kyushun, valamint még jelentéktelen mennyiségű **kőolaj** és **földgáz** is található az ország területén.

Energiagazdaság

- A villamosenergia-termelés alapvetően az **import nyersanyagokat** használó **hő- és atomerőművekre** támaszkodik, de a rövid, nagy esésű folyókon számos **vízerőmű** is épült.
- A **geotermikus-, szél- és más megújuló energiaforrások** kiaknázására is egyre nagyobb hangsúlyt fektetnek.

Feldolgozóipar

Japán iparában a **gépgyártás** áll az első helyen, jelenleg a világ vezető **hajógyártó** országa, de az **elektromos, telekommunikációs és számítástechnikai** eszközök gyártásában is kiemelkedő helyet foglal el.

A **legjelentősebb ipari központok** Honshu szigetén alakultak ki, három körzetben:

- **Tokió - Yokohama sáv:** kőolaj finomítás, hajógyártás, vegyipar, acélgyártás, játékgyártás
- **Nagoya- körzet:** kőolaj finomítás, vegyipar, autógyártás (Toyota), gyapjúfeldolgozás, kerámiaipar
- **Osaka - Kobe - Kyoto háromszög:** vas- és acélkohászat, vegyipar, elektromos- és telekommunikációs eszközök gyártása (Matsushita, Mitsubishi, Sanyo, Sharp, Hitachi, Toshiba)
- Ezek a körzetek lassanként egy megalopolisszá összenövő ipari tengelyt alkotnak.

Mezőgazdaság

- Az ország területének jelentős része hegyvidék, így **csak 15 % áll mezőgazdasági művelés alatt**, ez is meglehetősen szétaprózott területet jelent. A földet 1-2 hektáros törpebirtokokon, kisparaszti gazdaságok intenzíven művelik.
- A legfontosabb mezőgazdasági termény a **rizs**, amelyből még kivitelre is jut, de a **búza** termesztés aránya sem elhanyagolható. Dinamikusan fejlődik a **gyümölcs** termesztés is.
- Az állattenyésztésben a **baromfi-, sertés- és szarvasmarha-tenyésztés** játsza a főszerepet, de összességében alárendelt ágazat. Az állati fehérjeszükséglet legnagyobb részét a **halászat** elégíti ki. A japán halászflootta a világtenger 2/3-án jelen van. **Japán halászata első a világon.**

Kereskedelem

Import:

- **feketeszén:** USA, Kanada, Ausztrália
- **vasérc:** India, Ausztrália, Brazília
- **kőolaj:** Közel-Kelet
- **fa:** USA
- **gyapot:** USA
- **élelmiszer:** USA

Export:

- gépkocsi,

- elektromos gépek és berendezések,
- telekommunikációs eszközök,
- játékok

4. India

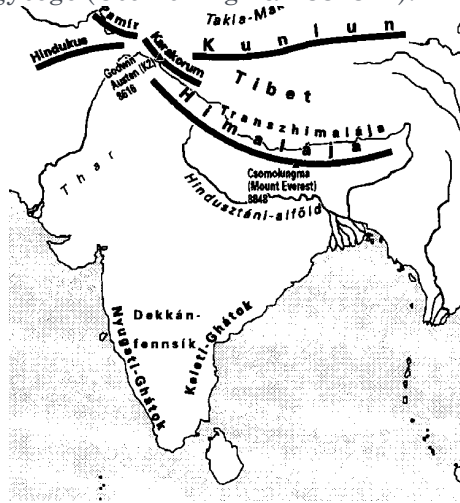
Általános adatok

- **Területe 3,2 millió km² . (7.)**
- **Lakosság: 1,2 milliárd (2.)**
- **Népsűrűsége: 329 fő/km²**
- **Főváros: Újdelhi**

Természetföldrajz

- **Dekkán:** egykor a Gondwana részét képező, főleg gránitból, gneiszből és kristályos palákból álló ősi pajzs, amelyet sok helyen óidei homokkövek és más üledékek borítanak. A Dekkán ősi kőzeteit a félsziget északnyugati részén mintegy 700 ezer km²-es, kréta időszi bazalttakaró fedi, rajta jó termőképességű regur talaj képződött.
- **Nyugati- és Keleti-Ghatok:** A félszigetet határoló peremhegyvidékek, amelyeknek fontos éghajlati választószerepük van: míg a Nyugati-Ghatok területét a délnyugati monszun bőséges csapadékkal (4000 mm) látja el, így természetes növényzete dús monszunerdő, addig a Dekkán belseje már jóval szárazabb (500-600 mm), itt szavanna és sztyep a természetes növényzet.
- **Hindusztáni- és Indus-alföld:** A Gangesz és az Indus folyók által feltöltött negyedidőszaki síkságok, a mezőgazdaság legfontosabb területei. (Az Indus-alföldnek csak a kisebb, keleti szegélye tartozik Indiához - Punjab.)
- **Bengáli-alföld:** A Gangesz és a Brahmaputra-folyók deltavidéke, melynek déli sávja mangrovés mocsárvidék. (Legnagyobb része Bangladeshez tartozik.)
- **Assami-síkság:** A Himalája és a Khasi-hegység közötti alföld, lényegében a Brahmaputra alföldje, dzsungelben és mocsarakban gazdag terület.
- **Thar-sivatag:** India legszárazabb északnyugati területe, a homok- és kőszivatagokat néhol száraz sztyepek váltják fel.
- **Himalája:** A Dekkán és az Eurázsiai szárazföldi kőzetlemezek ütközésével kiemelkedett hatalmas, 2400 km hosszú lánchegység, amelynek kristályos

magját a Thetys üledékeiből képződött mészkő borítja. Négy párhuzamos vonulattól áll, a hosszanti völgyekben hosszú gleccserek húzódnak, földünk legmagasabb hegysége (Csomolungma - 8848 m).

Ipar Bányászat

India ásványkincsekben gazdag ország.

- feketeszén
- barnaszén
- kőolaj, földgáz
- vasérc
- mangánérc
- bauxit
- réz, króm, nikkell

Energiagazdaság

- A villamosáram-termelés több mint fele **széntüzelésű hőerőművekben** történik.
- Jelentős szerepük van a **víz erőműveknek** is.
- 1970 óta India **atomerőművekkel** is rendelkezik.

Feldolgozóipar

A nehézipar nagyarányú fejlesztése ellenére a **könnyűipar** (kézműipar, kisipar) játssza a vezető szerepet.

- **vaskohászat:** Jamshedpur, Durgapur, Raurkela, Asansol
- **alumíniumkohászat:** Korba
- **mozdony- és vagongyártás:** Delhi, Varanasi, Madras
- **autógyártás:** Ccutta, Bombay, Delhi, Bangalore

- **repülőgépgyártás:** Bangalore
- **kőolaj finomítás, vegyipar:** Bombay, Calcutta
- **textilipar:** pamutipar - Bombay, Ahmedabad, Madras;
- **jutaipar** - Calcutta;
- **gyapjúipar** - Bombay, Kanpur;
- **selyemipar** - Bombay, Varanasi.

Mezőgazdaság

Alacsony színvonalú, kisbirtokon és kisbérleti rendszeren alapul. India mezőgazdaságát a trópusi monszun befolyásolja, a monszunesőket kiegészítő öntözéses gazdálkodással évente két termés takarítható be. A mezőgazdaság **vezető ága a növénytermesztés**, az állattenyésztés alárendelt szerepet játszik.

Gabonafélék:

- **rizs:** Hindusztáni-alföld, Bengália, Assam
- **búza:** Gangesz felső folyása mentén, a bazaltplatókon
- **köles:** a Dekkán szárazabb, déli részén
- Az élelmezésben fontos szerepük van a fehérjepótló **hüvelyeseknek** (pl: bab) és az **olajos növényeknek** (pl: földimogyoró, repce, ricinus, szezám).

Ipari növények:

- **gyapot:** a bazaltplatókon, India északnyugati részén
- **juta:** Bengáliában, Calcutta környékén
- **cukornád:** a Gangesz vidékén

Élvezeti cikkek szolgáltató növények:

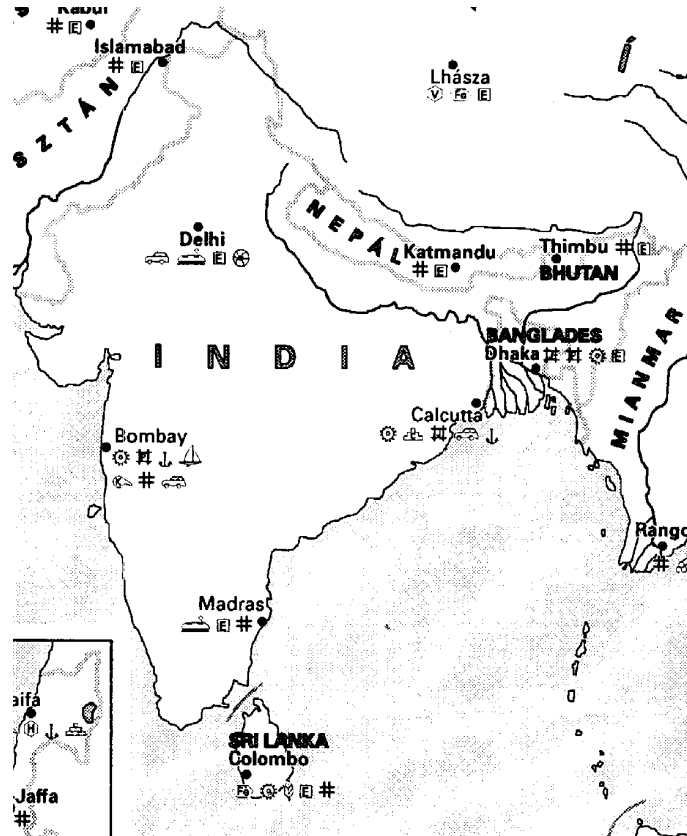
- **tea:** Assam dombvidékein, a hegyek déli lejtőin teraszos műveléssel termesztik, a világtermelés csaknem egyharmadát adja, ezzel teatermelésben világelső.
- **dohány:** a Himalája előterében.
- **fűszernövények:** bors- és gyömbértermelésben India **világelső**.
- A **gyümölcsök** közül a **banán**, az **ananász**, a **kókuszdió** és a **citrusfélék** termesztése jelentős.

Állattenyésztés:

- **szarvasmarha:** a több mint 200 milliós állomány a legnagyobb a világon, de gazdasági és élelmezési szerepe csekély (a hinduk vegetáriánusok).
- **bivaly:** a világállomány fele Indiában él, elsősorban igavonásra használják.
- a **kecske-, juh- és baromfiállomány** is jelentős.

A fejlődést hátráltató tényezők:

- 1) Vallási ellentétek, főleg a többségi hindu és a kisebbségben lévő mohamedán lakosság között.
- 2) Kasztok. Bár törvényileg tiltott a kasztok szerinti megkülönböztetés, de a gyakorlatban a mai napig alkalmazzák. Városokban felbomlóban van. Az, hogy ki melyik kasztba tartozik, örökletes, vagyis nem lehet egyikből a másikba átkerülni. Sok megkötést jelent pl. munkavállalásnál (vannak foglalkozások, melyek bizonyos kasztokhoz kötődnek), házasságkötéseknél (azonos kasztbeliek házasodhatnak) stb.
- 3) Feszültségek a szomszédos országokkal. Ez részben Kínát jelenti, de főleg Pakisztánt. Gyakoriak a határ menti összecsapások. India jelenleg már atomhatalom, és ez főleg azért veszélyes, mert Pakisztán is rendelkezik atomfegyverrel.
- 4) Gyors népszaporulat. India lakossága mára átlépte az 1 milliárdos határt (rövidesen a világ legnépesebb országa lesz, megelőzve Kínát). Ezzel sem az ipari fejlődés, sem a mezőgazdasági termelés nem tud lépést tartani, ezért az átlagemberek egyre szegényebbek lesznek, és nő az éhínség veszélye is.
- 5) Az ország kettészakadása iparilag, társadalmilag, gazdasági helyzet alapján. Miközben az ország interkontinentális rakéták építésére is képes, közben az emberek zöme sarlóval arat. Miközben a falvakban iszonyatos a nyomor, a nagyvárosokban fényűző gazdagság is előfordul (persze a városok peremén itt is nyomortanyák vannak).

5. Délkelet – Ázsia országai

ASEAN országok:

A **Délkelet-ázsiai Nemzetek Szövetsége** (ASEAN-Association of Southeast Asian Nations) egy regionális nemzetközi szervezet, amely a délkelet-áziában található országok politikai, gazdasági és kulturális együttműködését segíti elő.

Alapító tagok (1967. augusztus 8.)

- **Fülöp-szigetek**
- **Indonézia**
- **Malajzia**
- **Szingapúr**
- **Thaiföld**

Később csatlakozó országok

- **Brunei** (1984. január 7.)
- **Vietnam** (1995. július 28.)
- **Laosz** (1997. július 23.)

- **Mianmar** (1997. július 23.)
- **Kambodzsa** (1999. április 30.)

Intenzíven fejlődnek, de még nem érik el a „tigrisek” színvonalát. Természeti erőforrásokban gazdagok.

Fejlődésük legfontosabb tényezői:

1. A **mezőgazdaság számára kedvező feltételekkel rendelkeznek**, amely lehetővé teszi, hogy a világpiacon az ültetvényeken megtermelt sajátos trópusi és szubtrópusi terményekkel jelenjenek meg:

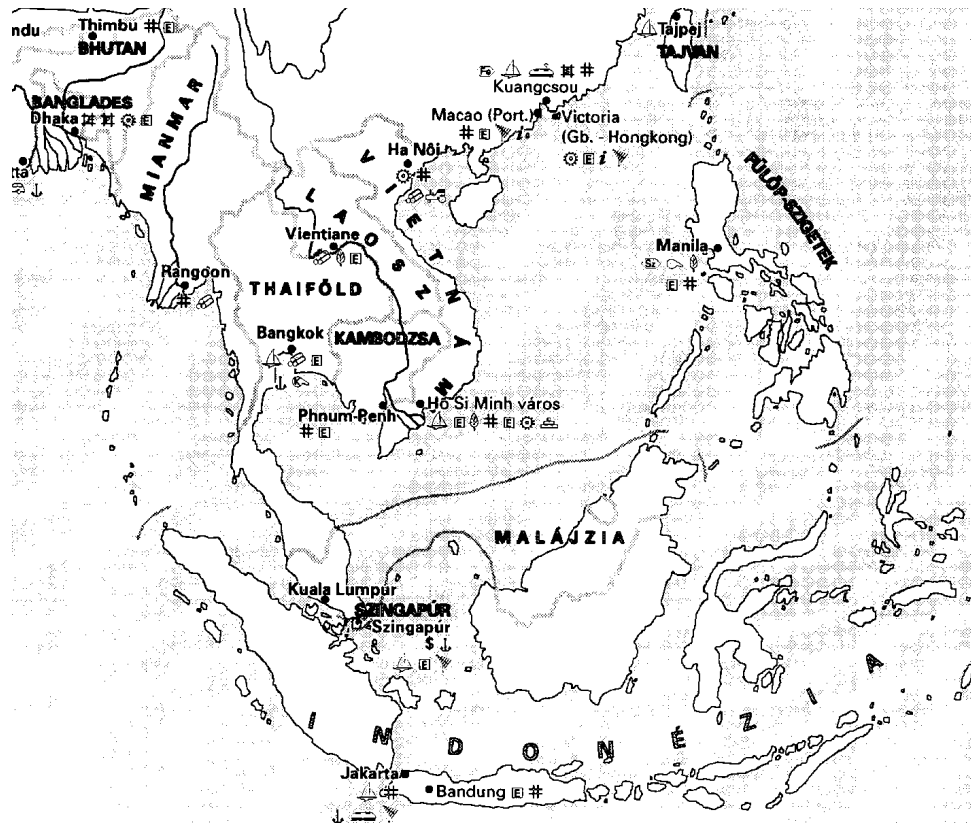
- **Kaucsuk** - Malajzia, Thaiföld
- **Pálmaolaj** - Malajzia, Indonézia
- **Káv**é - Indonézia
- **Fűszerek** - Indonézia
- **Rizs** - Thaiföld

2. A térség országai **gazdagok ásványkincsekben**, amelyeket szintén a világpiacon értékesítenek:

- **Ónérc** - Malajzia (termelése első a világon), Indonézia, Thaiföld
- **Króm-** és **rézérc** - Fülöp-szigetek
- **Kőolaj** - Indonézia, Malajzia, Brunei
- **Nikkelérc** – Indonézia

3. A **magas természetes szaporulat** a munkaerő-igényes iparágak fejlesztésére van kedvező hatással, sok új munkahelyre van igény, ami ösztönzi a beruházásokat.

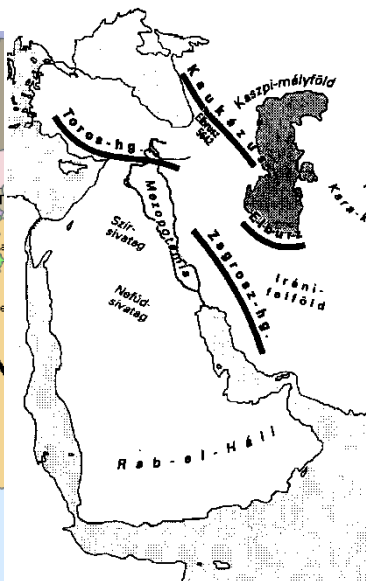
4. A **bevándorolt kínai népesség, hagyományos munkakedve és szorgalma** segítségével a gazdaságban vezető szerepet töltött be. A gazdasági fejlődésben, a modernizációban a kínaiak az élen járnak, de jelenlétük és vezető szerepük nem ritkán nemzetiségi konfliktusokhoz vezet.

6. Nyugat-Ázsia

Ország	Terület (ezer km ²)	Lakosság (millió fő)	Kőolajtermelés (millió t)
Szaúd-Arábia	2 240	17,5	420
Irán	1 650	50	160
Irak	438,3	19	21
Szíria	185,2	12,8	27
Kuvait	17,8	1,5	53
Katar	11,4	0,5	21
Arab Emírségek	77,7	1,7	113

Természetföldrajz

- Az **Arab-félsziget** szerkezetileg Afrikához tartozik, hiszen csak a harmadidőszakban kezdődött a Vörös-tenger szétnyílása, melynek eredményeként Arábia félszigetté vált.
- Az **Iráni-felföldet** (Perzsa-medence) északról az Elburz és a Kopet-dag, délről a Zagrosz-hegység határolja, mindkettő az Eurázsiai-hegységrendszer tagja.
- **Mezopotámia** északi részén harmadidőszaki üledékek, délen negyedidőszaki folyóvízi üledékek találhatóak, melyeket a Tigris és az Eufrátesz, illetve azok mellékfolyói raktak le.
- A **Szír-arab táblavidék** területén röghegységek (Libanon-, Antilibanon-, Hermon-hegység) és sivatagok (Szír- és Negev-sivatag) váltják egymást, néhol harmadidőszaki bazalttakaró is előfordul (Drúz-hegység).

Ipar

1. Bányászat

- **kőolaj:** Perzsa-öböl partvidékén (Szaúd-Arábia, Arab Emírségek, Irán, Irak, Kuvait, Katar, Bahrein, Omán), Észak-Afrika (Egyiptom, Líbia, Algéria, Tunézia)
- **földgáz:** a kőolajlelőhelyek mellett, de jelentős részét visszanyomják a kőolajtermelő közetbe a nyomás fenntartására.
- A **kőolaj és földgáz nagy részét** csővezetékeken a tengerpartra juttatják, majd tartályhajókon a világ különböző országaiba, elsősorban **Nyugat-Európába** és **Japánba exportálják**, amiből jelentős bevételekhez jutnak a kőolajtermelő országok. A kőolajtermelő és exportáló országok érdekeik védelmére 1960-ban létrehozták az OPEC nevű szervezetet (Organization of the Petroleum Exporting Countries), amelynek sikeres tevékenységét a '70-es évek kőolajárrobbanásai (1973 és 1979) is bizonyítják.

2. Energiagazdaság

- A közel-keleti országokban az energiagazdaság alapvetően a **szénhidrogénekre épül**.

3. Feldolgozóipar

A feldolgozóipar is alapvetően a **szénhidrogénekre épül**:

- A kőolajhoz kapcsolódóan: **kőolaj finomítás, vegyipar, műtrágyagyártás, műanyaggyártás.**
- A kőolaj szállításához kapcsolódóan: **vaskohászat, acélgyártás, csőgyártás.**
- Az olcsó energia miatt: **alumíniumkohászat, tengervíz- sótalanítás.**
- Az építkezési láz az **építőipar** fellendüléséhez vezetett.
- A kis területű, kis népességű országokban a jelentős exportbevételekből népjóléti beruházásokra, az infrastruktúra fejlesztésére, településfejlesztésre, a mezőgazdaság fejlesztésére is jut pénz, sőt egyes országokban (pl: Irak) katonai célokra, fegyvergyártásra is jelentős összegeket fordítanak.

Mezőgazdaság

A mezőgazdaság a legtöbb arab országban fejletlen, élelmiszer-behozatalra szorulnak.

A mezőgazdaság alapvetően az éghajlathoz igazodik:

- A **sivatagi, félsivatagi területeken** az oázisokban **datolyapálmát** termesztnek, a sivatagok peremén a **nomád pásztorok juhot** és **kecskét** legeltetnek.
- A **folyók mentén búzát, árpat, gyapotot** termesztnek **öntözéssel**, de a szikesedés miatt a földeket pihentetni kell.
- A Földközi-tenger partján a **mediterrán éghajlaton citrusfélétet, szőlőt, fügét, olajfát, zöldségfélétet, búzát és árpat** termesztnek.

Összefoglalva

GAZDASÁG-TÁRSADALOM

- A vallás nem egyszerűen hitélet, hanem életforma! Iszlám, buddhizmus, hinduizmus.
- A mai világra jellemző összes ellentmondásosság és igazságtalanság jelen van a földrészen. Ilyen például:
 - 1. szegénység**
 - 2. nyomor**
 - 3. éhezés**
 - 4. egészségtelen életkörülmények**
 - 5. betegségek, járványok**
 - 4. kizsákmányolás**
 - 5. háborúk**
 - 6. túlnépesedés**
 - 7. városiasodás, zsúfoltság**
 - 8. lakhatatlan területek magas aránya**
 - 8. gyermekmunka**
 - 9. kivándorlás (képzett munkaerő!)**
 - 10. környezet szennyezés**
- vannak országok, amelyeknek a területén sok, jól hasznosítható nyersanyag van (Pezsa-öböl országai-kőolaj)
- vannak országok, amelyeknek a területén nincs, vagy kevés nyersanyag található
- (Japán, Izrael)
- vannak országok, amelyeknek a területén sokféle és nagy mennyiségű nyersanyag van (Kína, Oroszország, India)
- a legfontosabb gazdasági ágazat a földrészen a mezőgazdaság (öntözéses és teraszos földművelés, állati erő kihasználása), legfontosabb terménye a rizs. Az országokban leginkább csak azt eszik, ami ott megterem, a tehetősebb államok külföldről mindent meg tudnak vásárolni.
- A folyami és tengeri halászat általánosan elterjedt, és a „tenger gyümölcsei” alapvető élelem mindenhol!